

tijd tot een goed einde gebracht, waarbij zij echter een vrij conventioneel genealogisch werk hebben gepubliceerd, met alle voor- en nadelen van het genre. Soms voelt de lezer bij de grauwe opsomming van generaties die alleen voor de afstammelingen interessant zijn, opeens de schok der herkenning als bijvoorbeeld Lumey van der Mark, de bekende watergeus, zijn plaats krijgt in het verwante geslacht der Van der Marks, heren van Lummen, een plaats in het Loonse, halfweg tussen Namen en Maastricht. Natuurlijk is het ook plezierig over betrouwbare stambomen te beschikken, maar daarbij moet men toch wel enkele distincties aanbrengen. De stambomen van na de dertiende eeuw staan wel vast en veel twijfels kan men daarover niet meer hebben, maar bij de stambomen uit de voorgaande eeuwen heerst een vergaande onzekerheid en zij zijn vaak niet meer dan hypothesen

En dan vind ik het irriterend als de auteurs - Wedekind, Arends - zich steeds beroepen op studies van anderen en niet de bronnen zelf aanhalen. Pure speculatie vult tenslotte de bladzijden die Wedekind heeft gewijd aan het mogelijke voorgeslacht van paltsgraaf Erenfried. Hij heeft eenvoudig in een aantal werken (geen bronnen!) over de vroege middeleeuwen naar andere Erenfriends of daarop gelijkende namen gespeurd. Natuurlijk vindt hij het een en ander, maar het lijkt me hooguit *Spielerei* om koning Hermenefridus der Thuringers uit de zesde eeuw in verband te brengen met paltsgraaf Erenfried van rond 900. Gewin heeft in een onbewaakt ogenblik dat verband ook gelegd en een slordig kattebelletje daarover is bij zijn nagelaten papieren gevonden. Ik vind het wat pretentiefus dat dit als een belangrijk document, in facsimile, wordt afgedrukt, alsof deze vrijblijvende inval, zonder bronvermelding, belangrijk bewijsmateriaal zou vormen. De oude graaf Van Limburg Stirum, die het initiatief tot de hele publicatie had genomen en deze financieel had mogelijk gemaakt, schrijft in een nawoord dan ook, dat de evangelist Mattheus de generaties van Christus tot 42 beperkt en niet verder teruggaat dan Abraham, dat ze met de Van Limburg Stirums nu ook al in de zesendertigste generatie sinds Erenfried de paltsgraaf zitten en dat hij persoonlijk deze ook graag als stamvader wil erkennen, met de generaties daarvoor kan hij moeilijk verwantschap voelen.

Vastere bodem krijgt de historicus natuurlijk onder de voeten na de dertiende eeuw en vooral sinds 1550, als bepaalde takken van de familie zich in de Nederlanden vestigen. Daarover schrijft de Utrechtse hoogleraar W. F. Prins verdienstelijke bladzijden, hoewel zijn belangstelling wel erg genealogisch gericht blijft. Ditzelfde geldt van het hoofdstuk van H. Horstmann over de oudste wapentekenen, waarbij de heraldiek als hulpwetenschap van de genealogie moet dienen. Hij toont overigens aan dat het oudste wapen der Van Limburg Stirums een roos geweest moet zijn en koppelt daaraan het voorstel om deze ook weer aan het huidige wapen toe te voegen. Ook hierbij blijkt weer dat het boek in de eerste plaats bestemd is voor de Van Limburg Stirums. Toch hebben we de gelegenheid aangegrepen om onze lezers opmerkzaam te maken op deze omvangrijke publicatie. Wie echter niet zozeer in genealogie is geïnteresseerd, zal waarschijnlijk meer van zijn gading vinden in de reeds vroeger verschenen banden dan in dit wel erg genealogisch georiënteerde inleidende deel.

H. P. H. Jansen

Hugo de Schepper, ed., *Bronnen voor de geschiedenis van de instellingen in België. Sources de l'histoire des institutions de la Belgique. Handelingen van het colloquium te Brussel. Actes du colloque de Bruxelles, 15-18-4-1975* (Brussel, 1977, 663 blz.).

Het is geen alledaags verschijnsel dat de referaten van een groots opgezet colloquium reeds spoedig in een verzorgde boekvorm worden gepubliceerd. Dit is wel geschied met de referaten van het instellingencongres, dankzij de goede zorgen van de secretaris, Hugo de Schepper.

RECENSIES

Het is te hopen dat deze vlugge toegankelijkheid inspirerend zal werken voor het tot stand brengen van een nieuwe - of althans een versterkende - impuls voor de institutionele geschiedbeoefening.

In de eerste afdeling van de publicatie vindt men de ietwat fatalistische vraagstelling: Heeft de instellingsgeschiedenis nog een toekomst? Deze vraag wordt onder meer behandeld door Gaudemet, Goubert, Gérin, Van Eenoo, respectievelijk voor de middeleeuwen, nieuwe en hedendaagse tijden. In diezelfde categorie worden echter ook reeds meer bijzondere research-aspecten aangesneden, onder meer door Blockmans, Uyttebrouck en Van Dievoet. Daartussendoor vindt men overzichten betreffende de huidige stand van het onderzoek, onder meer verstrekt door Baelde, Moureaux en Gilissen.

In een tweede afdeling wordt de typologie van de bronnen voor de institutionele geschiedenis behandeld. Voor de Bourgondische en de moderne tijden worden de gerechtelijke, financiële en administratieve bronnen beschreven door Van Rompaey, Douxchamps-Lefèvre, Arnould en Vanhemelrijck, terwijl de hedendaagse tijden door Gaus en Wouters worden bekeken. De middeleeuwen komen ook aan bod met gerechtelijke, financiële en administratieve bronnen, respectievelijk behandeld door Génicot, Vleeschouwers-Van Melkebeek, Vanderpijpen en Vandermaesen.

De derde afdeling behandelt de institutionele archieven vanuit het oogpunt van de archivaris en de navorser, zowel voor de hedendaagse als voor de vroegere periode. Vooreerst worden de algemene problemen van de nieuwste tijden aangesneden onder meer door Wyffels, Lory en Wils, terwijl de centrale, provinciale, lokale en juridische archieven worden behandeld onder meer door Thielemans, Devleeshouwer, Coppejans-Desmedt, Witte, Asaert en Notebaert. Voor de middeleeuwen en de nieuwe tijden vindt men in dit verband referaten van Gysseling, Marechal, Duvosquel, Buntinx, Despy, Dupont-Bouchat en Monballyu.

Al deze referaten werden nog eens ter sprake gebracht in de werkvergaderingen, waarvan de verslagen na iedere afdeling zijn afgedrukt (respectievelijk verzorgd door Van Nieuwenhuisen, Magits en Van Overstraeten). Op te merken valt dat een paar Franse specialisten, één Engelsman en slechts één Nederlands historicus een referaat hadden voorbereid; zodat het Belgisch karakter van de meeste referaten moet worden beklemtoond.

Uit al het hierboven meegedeelde blijkt wel duidelijk dat, niettegenstaande de drie aangehaalde probleemstellingen, het gepubliceerde materiaal zeer moeilijk is samen te vatten, ook al omdat bepaalde auteurs soms niet helemaal bij hun opdracht bleven of omdat de fractionering van de grote vragen niet altijd vlekkeloos werd doorgevoerd. Al bij al moet echter iedere objectieve waarnemer zeer gelukkig zijn én met het colloquium én met het gepubliceerde instellingenboek. Al wie in België in de verdere jaren zich voor institutionele geschiedschrijving zal interesseren, zal aan het Brussels colloquium van 1975 niet kunnen voorbijgaan.

M. Baelde

Consilium Magnum (1473-1973). Herdenking van de 500e verjaardag van de oprichting van het Parlement en Grote Raad van Mechelen. Colloquium (Brussel-Mechelen) (Brussel: Algemeen Rijksarchief, 1977, vii + 516 blz., 550 Bfr.).

Zoals de bovenstaande boektitel aangeeft werd in 1973 een colloquium gewijd aan het herdenken van de oprichting van het parlement van Mechelen in 1473. Op 8 december 1973 vond aldus in het justitiepaleis te Brussel een academische zitting plaats terwijl op de